

Retailjaar 2014: Vrije val voorbij

31-12-2014 00:00

Wat gebeurde er afgelopen jaar in retailland? RetailNews blikt terug op 2014, aan de hand van zes nieuwsonderwerpen. Vandaag: de detailhandel klimt uit een diep dal.

Sinds het uitbreken van de economische crisis in 2008 staat de detailhandel op scherp. Omzetsdalingen konden met name in de non-foodsector niet voorkomen worden, maar ook de foodbranche ontkwam niet aan de malaise. "Tot vorig jaar had ik een volumedaling in de supermarktbranche nog nooit meegemaakt", zei bestuursvoorzitter Jan Brouwer van PLUS supermarkten dit jaar in RetailTrends. "Maar in 2013 is het gebeurd."

Omzet- en volumeontwikkeling detailhandel 2008-2013 (in procenten):

Bron: CBS

Hoewel de supermarktbranche volgens het CBS in 2009 ook al minder verkocht, is het punt van Brouwer duidelijk: 2013 was een zwaar jaar. Niet zo zwaar als in 2009, maar daar hadden vooral winkels in consumentenelektronica, doe-het-zelfartikelen en woonwinkels geen boodschap aan. Deze retailers zijn vooral opgelucht dat de detailhandel na jaren van vrije val in stabielere vaarwater terechtkomt. Zowel ING, Rabobank als ABN AMRO hebben voor dit jaar namelijk de lichten op groen gezegd. Dat wil zeggen: de banken verwachten een lichte volumegroei over 2014, variërend van een half tot één procent.

Doordat de volumes in non-food de afgelopen jaren zijn gedaald tot een [bijzonder](#) laag niveau, profiteert deze sector het meest van het herstel. In de meeste subsectoren blijft het herstel beperkt tot onder de twee procent. Een positieve uitzondering is de elektronica-branch, die volgens ABN AMRO historisch gezien sowieso een sterk volatiele volumeontwikkeling kent in vergelijking met andere branches.

Faillissementen

Het aantal faillissementen gaat hand in hand met het herstel in de detailhandel. Alleen in april werden er meer faillissementen uitgesproken dan in dezelfde maand een jaar eerder. In totaal daalde het faillissementscijfer in de retail met bijna dertig procent, uiteraard wel ten opzichte van het '[recordjaar](#)' 2013. Ten opzichte van de periode voor de crisis ligt het aantal faillissementen ook in 2014 wat hoger.

Met name de retail, autodealers en grote winkelketens zijn in een vrije val terechtgekomen, zo concludeerde topcurator Louis Deterink al tegenover NU.nl. Was het in 2013 de bouw, dit jaar was het volgens hem de beurt aan de detailhandel. Free Record Shop, Siebel, Polare, Halfords en Mexx: flink wat grote namen gingen in 2014 op de fles. "Heel veel winkels hebben de afgelopen jaren niets verdiend, hun reserves raken op en banken willen geen verliezen financieren", verklaart Deterink. Hij verwacht dat de detailhandel ook in 2015 nog geplaagd zal worden door faillissementen.

Voor het aantal fysieke schoenen- en kledingwinkels zal ondanks het economische herstel in ons land blijven afnemen, verwacht managing director Frank Quix van Q&A Research & Consultancy. De fysieke verkopen in deze branche lopen namelijk terug, waardoor er minder winkelpanden nodig zijn. Ook de Rabobank stelt dat niet alle retailers in staat zijn om te profiteren van de positieve toekomstverwachting voor de sector. De mate waarop retailers inspelen op de fundamentele veranderingen in de retail verschilt namelijk behoorlijk. 'De [verwachting](#) is dat het kaf nu alsnog van het koren wordt gescheiden', aldus de Rabobank.

Toekomst

Diezelfde bank concludeerde ook dat de Nederlandse detailhandel vanaf volgend jaar de vruchten van de groei

in particuliere consumptie plukt. De consumptie stijgt in 2015 op jaarbasis met één procent. De consument is dan ook optimistisch en positief over het nieuwe jaar, zo blijkt uit onderzoek van het SCP. Ze gaan 2015 in met veel minder zorgen over de economische crisis dan voorheen. 72 procent ziet de nabije toekomst rooskleurig tegemoet, tegenover 47 procent in de zomer van 2013.

Waar dit jaar de omzet van foodspeciaalzaken, schoenen-, elektronica- en doe-het-zelfwinkels voor het eerst weer stijgt, profiteren de modebranche en winkels in woninginrichting volgens ING volgend jaar ook van het herstel. De detailhandel krijgt daarmee weliswaar wat lucht, maar heeft weinig ruimte om echt op adem te komen. De bank wijst op de hevige prijsconcurrentie in vrijwel alle branches. De structurele prijsfocus zet de [rem](#) op het herstel binnen de detailhandel, zegt ook ABN AMRO. Het herstel is daardoor niet terug te zien in de omzetcijfers, zegt sectoreconoom Mathijs Deguelle. "Dit benadrukt dat hoewel er tekenen van broos herstel zichtbaar zijn, de sector nog steeds niet uit de brand is."

Eerder in deze serie:

[Retailjaar 2014: De landing van Amazon](#)

[Retailjaar 2014: Winkelketens in een nieuw jasje](#)

[Retailjaar 2014: Iconen verdwijnen uit het straatbeeld](#)

[Retailjaar 2014: HEMA, HEMA en nog eens HEMA](#)

[Retailjaar 2014: Robotisering in retail](#)